

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati peti vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic peti vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prtljčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, 1. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostne frankovane.
 Rokopisov se ne vrata.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
 V inozemstvu 65 par = K 2-50.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ volja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . D 90—
 polletno 45—
 3 mesečno 22-50
 1 7-50
 Pri morebitnem povzrajanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez posilave denarja se ne moremo ozirati.

Samo eksperimenti!

Merodajni krogi se čisto nič ne zavedajo, da tiražo državo s svojo neprevdano in brezglavo gospodarsko politiko naravnost v propad. Tako je izdalo ministrstvo koncem lanskega leta zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin. A kaj je bila posledica tega zakona? Da so se cene živil in drugih življenjskih potrebščin mahoma dvignile na neverjetno višino. Zakaj? Ker določa člen 8. tega zakona to-le: »Za vse vrste potrebščin, naštetih v členu 1. tega zakona, je prodajalcem prepovedano zahtevati višjo ceno nego je ona, ki jo zajamčuje običajni in dovoljeni trgovski čistil dobiček, kateri nikoli ne sme biti večji od 25%«.

Doslej se vsi pri nas zadovoljevali trgovci z življenjskimi potrebščinami z dobičkom, ki je redkokdaj dosegel 10%, s tem zakonom pa se jim daje pravica, da smejo svoj dobiček zaokrožiti kar na 25%. Da se bodo trgovci te pravice prav radi in v izdatni meri posluževali, is ob sebi umljivo. Zato naraščajo cene rapidno in nevzdržno. Moka je danes po 27 kron, govedina po 46, teletina po 48, svinjina po 60, masti po 95 K in že napovedujejo, da bodo že v do-

glednem času cene poskočile za moko na 40, za meso na 80 in mast na 120 kron.

To je posledica najnovejšega zakona za pobijanje draginje, tako se pri nas z merodajne strani skuša omejiti draginjo! Človek bi skočil iz kože vzpričo takšni neprevdarnosti in lahkomišelnosti.

In če je ministrstvo že sestavilo tak zakonski načrt, ki mora imeti za posledico čisto nekaj drugega, kakor je nameraval, kako da ni bilo v narodni skupščini nikogar, ki bi bil pročitil ta zakon ter pravočasno opozoril na odločilne kroge na zle posledice? Odgovor: Ker je naš parlament očividno padel na nivo mehaničnega glasovalnega stroja, ki daje za vsak vladni predlog slepo in brez premisleka svoj »da« in »amen«.

Takšne razmere so nevzdržne in ako se v doglednem času korenito ne izpremenijo, se bo državna zgradba jela majati v življenjskih svojih temeljih.

Ljudstvo hoče živeti, hoče kruha. Dajte mu ga in še le, ko bo narod nasičen, delajte z njim politične eksperimente!

Kaj bi moral storiti novi italijanski zunanji minister?

»Corriere della Sera« je ravno teden dni pred imenovanjem novega italijanskega zunanjega ministra priobčil iz Rima zanimiv članek o dolžnostih bodočega zunanjega ministra.

Članek je zelo značilen za presojo italijanskih odnosov z našo državo, tem bolj, ker je imenovan za zunanjega ministra mož, ki je kot zastopnik italijanske vlade na washingtonski konferenci zahteval razorožitev Jugoslavije.

»Corriere della Sera« piše: V ministrstvu za zunanje zadeve bo našel novi minister poleg konference v Genovi dva neresena težka vprašanja: mednarodna vzpostavitve miru na Vzhodu in izvedba ranilne pogodbe, ki se ne more več odlagati.

Ko je zapustil Sforzo consulto, je imela Italija jasno usmerjeno politiko ter sta bila oba vprašanja pred rešitvijo. Zadnjih sedem mesecev se je zaman pričakovalo, da bo italijanska diplomacija izvajala logične posledice iz Sforzinih zahtev. Zdelo se je, da je Della Torretta prepričan, da mora slediti svojemu predhodniku.

Dopustno je misliti, da je premoč tujih in močnejših interesov v vprašanju turškega miru prepričala uzadovoljivo rešitev vzhodnega vprašanja. Toda v jadranskem vprašanju bi bilo treba samo izpolniti večino, že dovršeno pogodbo med obema državama. Za rešitev spornih točk bi bilo treba samo malo dobre volje.

Bonomi, ki je podpisal ranilno pogodbo, je nameraval brezdvomno spremeniti pogodbo v delo, toda vsled neprestane parlamentarne nevarnosti, ki je absorbirala velik del njegovega dela kot predsednika vlade, ni mogel posvetiti daljše pozornosti jadranski politiki. Med tem pa je mineval dragoceni čas, med Rimom in Beogradom pa so nastala mnoga nesoglasja. Tudi položaj na Reki se je poslabšal, kakor kažejo poslednji dogodki. Da so te posledice

videli vnaprej oni, ki so bili v stanju bošnje presoje, dokazuje ostavka, ki jo je podal 23. januarja senator Contarini, predsednik komisije za izvedbo ranilne pogodbe, ter odstranitev senatorja Quartiera, člana te komisije, ki je bil eden od glavnih faktorjev pri pogajanjih za rešitev reškega vprašanja.

Večjo pozornost vlade na reško vprašanje in na ugotovitev naših odločitev z Jugoslavijo je povzročil generalni tajnik consulte s svojo pismeno ostavko. Prosili so ga, naj bi ostal še nadalje na svojem mestu ter se bavil s prekinitvenimi pogajanjmi, toda ne ve se še, če je opustil svojo namero, ko je demisionirala vlada. Popolnoma jasno je, da je povzročilo

njegovo ostavko razumevanje položaja in da bi bilo treba drugače delati, nego je hotel zunanji minister. Bil je sotrudenik Sforze v jadranski politiki ter v politiki napram državam male antante. Senator Contarini se je mogel za časa svoje prisilne neaktivnosti brezdvomno prepričati, kakšna škoda je, ker se ne more hoditi na začrtani poti. To je bil vzrok njegove ostavke. Ta ostavka naj bo resen opomin, s katerim bo moral novi zunanji minister računati!

To poročilo ugodnega in resnega italijanskega dnevnika je vredno več nego vsa hinotična ugrbanja o »novih« smernicah italijanske zunanje politike napram naši državi.

Narodna skupščina.

Izročitev Radiča sodišču. — Generalna debata o poslovniku.

— Beograd, 28. svečana. (Izv.) Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar je včeraj ob 17.10 otvoril XXXV. redno sejo skupščine. Finančni odbor je predložil plenumu poročilo o načrtu zakona glede moratorija trgovskih plačil. Poročilo bo tiskano in čim je tisk izvršen, se poročilo razdeli med poslance in prične razprava o moratoriju v plenumu. Na seji so bile dalje predložene razne prošnje za pritožbe. Predloženo je bilo dalje tudi poročilo zakonodajnega odbora o ribarski koncesiji glede ribolova na Prespanskem in Ohridskem jezeru, na Strumnici in Drinu. Poročilo je dano v tisk in pride pri prihodnjih sejah narodne skupščine ribolovska koncesija v razpravo.

Zatem je zbornica prišla na dnevni red.

Minister pravde je predložil predlog, s katerim zahteva, da se izroči posl. Stjepan Radič sodišču radi prestopa po §-u 93 oz. 103 kaz. zak. Dalje je minister pravde omenil, da odstopa z ozirom na objektivno zastarelost slučaja od zahteve, da se sodišču izroče poslanci Josip Klek, Vladimir Pušeniak (kler.) in Ivan Majcen (SKS). Predlogi ministra pravde so se odkazali verifikacijskemu odseku.

V razpravo je prišla na to glavna točka dnevnega reda glede poslovnika. Zbornica je pričela generalno debato o poročilu in razkolu poslovnika za zakonodajno skupščino.

no. Poročilo je bilo prečitano, kakor tudi odvojena mišljenja zemljoradniškega, jugoslovenskega in socijalno-demokratskega kluba.

Glavni poročevalec posl. dr. Niko Perić je v svojem poročilu kratko reasumiral rezultate debat v odboru in naglašal, da je bil poslovnik v odboru v glavnih točkah sprejet od vseh parlamentarnih skupin, sporne so le še nekatere nebitne točke.

Novi poslovnik določa samo dva podpredsednika, 4 zbornične tajnike, mesto dosedanjih treh podpredsednikov in 9 tajnikov. Dalje smatra odbor za poslovnik za umestno, da sejam zakonodajnega odbora prisostvujejo tudi žurnalisti — parlamentarni poročevalci, ker je zakonodajni odbor narodna skupščina en miniature.

Na sejah je določen zastopnikom klubov čas govora za 1 uro in pol, ostalim poslancem na 1 uro, § 41 določa, da se lahko na predlog 40 poslancev zaključi debata. Glede interpelacij določa poslovnik, da morajo ministri v roku dveh mesecev odgovoriti na interpelacijo. Za slučaj, da interpellant na seji vsled zadržke ne more govoriti k svojim interpelacijam, ko je stavljena na dnevni red, določa poslovnik, da ima interpellant pravico pooblastiti drugega poslanca, da v njegovem imenu zagovarja interpellacijo. Na ta način poslovnik garantira, da se interpellacije vpoštevajo, da ministri nanje odgovarjajo

in jih ne morejo odgoditi v nedoločen čas.

Poslovnik dalje določa, da ima vsak poslanec s podporo 10 tovarišev pravico enkrat na seji predlagati poimensko klicanje, da se ugotovi kvorum. Na eni in isti seji se ta procedura potem ne more ponoviti. Določila poslovnika se zamorejo spremeniti potom resolucije.

Poslanec Josip Gostinčar (jug. kl.) prvi kontragovornik je zahteval spremembo člena 9., določujočega vsebino prisage. Zahteva, da imajo poslanci dolžnost položiti prisego samo na ustavo in da bodo delovali v duhu narodnega dobrobita. Dalje je govornik zahteval, da se ustanovi odbor za zunanjo politiko v svrhu kontrole in odbor za voljaške posle.

Posl. dr. Ante Trumbić (neodvisen) je izjavil, da glasuje proti poslovniku, ker ta poslovnik ne dovoljuje svobode vsakemu poslancu, ampak pozna samo posamezne parlamentarne skupine in stranke. Notranji minister dr. Laza Marković: »To je zlozlim!«

Minister za konstituantno Marko Trifković je odgovarjal poslancu dr. Trumbiću na nekatere njegove opazke, na kar je bila seja ob 20. zaključena.

Konferenca četverozveze.

— Beograd, 28. svečana. (Izv.) Iz Varšave je došlo naš vladno poročilo, da je Poljska republika že imenovala svoje strokovnjake za konferenco zastopnikov četverozveze v Beogradu.

— Beograd, 28. svečana. (Izv.) Iz diplomatskih krogov doznava vaš dopisnik, da bo izvoljen za predsednika gospodarsko — finančne konference četverozveze v Beogradu poljski poslanik na našem dvoru g. Okenski. Dan sestanika še ni definitivno določen. V teh dneh poteka češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš ministrskemu svetu zelo obširno poročilo o svojih dosedanjih uspehih.

— Beograd, 28. svečana. (Izv.) Tekom včerajšnjega dneva je bila med Beogradom, Prago, Bukarešto in Varšavo izmenjava brzojav glede določitve definitivnega roka za sestanek četverozveze. Tekom današnjega dneva se dan sestanika definitivno določa.

Prekрасne Sabinke

(Predpustna komedija in resno premišljevanje za pošteno dni.)

Predvsem je treba povedati, da so »Prekрасne Sabinke« one »Ugrabljenе Sabinke«, o katerih nam govori rimska zgodovina, niso pa one »Ugrabljenе Sabinke«, ki jih je napisal nevemkdože in smo jih pred leti videli tudi na slovenskem odru. To je treba zato povedati, da ne bo kdo mislil, da je samo naslov spremenjen.

V burki »Ugrabljenе Sabinke«, ki jo je napisal tisti nevemkdože, slišimo sledečo zgodbo: neki profesor klasične filologije je napisal strašno tragedijo o ugrabljenih Sabinkah in pričakuje od tega svetovne slave. Zgodil pa se nekaj groznega: publika takoj prvo dejanje izžvižga, kar nam dokazuje, da vsa klasična filologija še ne ustvari klasičnega umetnika (o tem problemu se ravno zdaj mnogo piše in govori). Ubogi gledališki ravnatelj, ki bi bil zato prišel skoraj na kant, si zna hitro pomagati iz zadrege in namesto da bi šel on propadati z »Ugrabljenimi Sabinkami« in njihovim avtorjem, da takoj z drugim dejanjem »Reveča Andričička«, — publika ploska in — ravnatelj je rešen.

Naj bo že tako ali tako, nasmejali smo se pri tem dovolj in smo spoznali, da življenjska umetnost zmaga nad nerejeno. Tudi vidimo, da ima publika raje smeh nego solze in raje resnično življenje nego klasično tragedijo. S tem »Ugrabljenimi Sabinkami« nimajo torej »Prekрасne Sabinke«, ki smo jih

videli na našem odru, nič skupnega razven imena. »Ugrabljenе Sabinke« so burka stare sorta, »Prekрасne Sabinke« pa so moderna komedija.

Nekaj pa imata vendar enakega: niti v »Ugrabljenih Sabinkah« ne gre pravzaprav za tiste nesrečne Sabinke, ampak za boj med slabo klasično tragedijo in — publiko, in tudi v »Prekрасnih Sabinkah« ne gre za prekрасne Sabinke, ampak za boj med pravico in silo.

Zato je to predvsem politična komedija in je skozinsko česovna. Neumnost, ki so rekli ljudje, ki so bili pri premijeri in repertoar našega dramskega gledališča ni vedno tako prvovrstna, da bi človek taki kritiki ne verjel. Toda ime Leonida Andrejeva nam je vendar vzbujalo pomisleke proti tako enostavni obsodbi. Posebno ko sem lani čital »Tistega, ki dobiva klofute«, sem spoznal, kako zna Andrejev povedati še nekaj drugega nego to, kar vidimo na odru. Zato sem šel z malim predsodkom in z večjo radovednostjo gledat »Prekрасne Sabinke«.

In na koncu predstave sem šel par opazk, ki so bile slične onim, ki sem jo zgoraj omenil. To pa je bilo zato, ker publika po večini menda ni zapazila tega, kar se skriva za komedijo. Spomnil sem se na lansko Shawovo komedijo »Androklos in lev« in tako po shawovski je povedana tudi misel v »Prekрасnih Sabinkah«. Dejanja tu res ni mnogo, zato pa je dovolj govorjenja in vmes stavkov, ki so važni za današnje dni.

V »Prekрасnih Sabinkah« se namreč ne rešuje ženski problem, dasi se na videz suče vse okoli tega — ampak politični problem naše dobe.

Kako je bilo z ugrabljenimi Sabinkami, nam je znano iz stare rimske zgodovine. Rimljani so si sezidali Rim, pa niso imeli žen. »Pri zidanju smo skoraj na ženske pozabili, pravijo Rimljani v naši komediji. Ker pa brez žensk ni mogoče živeti in bi komaj ustanovljeni Rim brez njih propadel — jih gredo krast na Sabinko. Zato je seveda nastala vojna. Toda ugrabljenе Sabinke niso bile tako nesrečne, kakor bi si človek mislil: prosile so svoje može-Rimljane, naj ne pobijajo njih očetov, očete Sabince pa so prosile, naj ne pobijajo njih mož. Tako se je začela poravnava in nastala je zveza med nasprotniki. Tako nam pripoveduje rimska pripovedka.

Ta dogodek da lahko snov za tragedijo in komedijo. Ker pa Rimljani pri grabljenju niso gledali na to, ali dobe v roke same device oz. samice, so vzeli s seboj najbrže tudi poročene žene (prišli so namreč po noči in so vzeli spečim Sabincem njih žene s seboj.) S tem se začela naša komedija. Na oder — ki predstavlja vrt v novoustanovljenem še ne sezidanem Rimu — prinese Rimljani ugrabljenе Sabinke, ki obupno vzklikajo, kakor je to ob takih prilikah ženske navada. Sabinke se posedajo na eno stran odra, Rimljani na drugo stran. Iz pogovora zvemo, da so se precej branile, kakor je to zopet ob takih prilikah ženske navada.

Toda »starih Rimljanov« to ne moti, vkljub temu, da ne poznajo žensk, ker verujejo v svojo — mlado silo. Sabinke jokajo in žalujejo in pravijo, da ne bodo svojih mož nikoli pozabile, kakor je to ob takih prilikah zopet ženska navada. Nato se začne pregovori med Sabinkami in Rimljani in kmalu vidimo, da ne bo tako hudo priti do sporazuma — saj se je ena Sabinka kar spontoma zaljubila v rimskega junaka in jo komaj druge drže nazaj, da se takoj ne spari z njim. S tem bi bil namreč onečasičen porok Sabink. So pač tudi take ženske na svetu, da niso navezane samo na enega moža. Nazadnje Sabinke vprašajo Rimljane, kaj pravzaprav hočejo od njih, na kar Rimljani butijo v smeh. — Ker se Sabinke kapricirajo, da se jim je zgodila krivica, so ponosni Rimljani razžaljeni in jim obrnejo hrbet, češ da tudi brez njih lahko žive in da gredo lahko nazaj čisto hočejo.

Sabinke pa nekako počeo nazaj — saj so Rimljani lepi in mladi in nazadnje mož je mož. Saj so bili pravzaprav Sabinci krivi, da so jih Rimljani odneali, nekaj pa jih niso branili. Mevže! Ko bi jih Rimljani neli nazaj, bi šlo — a peš ne gredo — zato si hočejo izprostiti en dan pomisleka. Pravzaprav niti tega ni treba, ker jim ne kaže drugega kakor udeti se, oziroma: so se že udale in odidejo z Rimljani paroma pod drevesa. Ena je pa že tako zaljubljena, da mlad Rimljan beži pred njo: »Pomagajte, Sabinka me hoče ugrabiti!«

V drugem dejanju vidimo uboge

Sabince vdovce nevdivce brez žen. Te lovadijo in si vežbajo žirce, pa ne zato, da pojdejo pretepet Rimljane in osvobodijo s silo svoje žene, ampak da bodo mogli nstati vse svoje zakonike, pe katerih bodo Rimljanom dokazali, da so delali proti zakonom. In to je glavno, ker po zakonu morajo potem dobiti svoje žene nazaj. Njih vodja jim razlaga na dolgo in široko sabinko teorijo, ki eloni na zakonu in pravičnosti. Tu gre za principe. Ubogi Sabince, ki zdihujejo po svoji »Pro-zer-pl-ni-cie« do bi lekcijo od vodje, da tu ne gre za ne-bene posamezne slučaje, ampak za vse. Sabinci imajo tudi svoj marš — dva koraka naprej, en korak nazaj — da je vedno zveza s tradicijo. Tako gredo iskati in zahtevati svojih žen od Rimljanov, noseči s seboj vse knjige in paragrafe, ki priznavajo žene njim. In tako pridejo k Rimljanom, ki so se med tem že do dobrega sparili s Sabinkami.

Med tem smo pa tudi mi že spoznali, da ne gre tu za Rimljane in Sabince — ampak da je pred nami borba dveh smeri današnje dobe: ena jemlje pravico s silo, druga jih brani na podlagi zakonov. Sabinke so sicer res last Sabincev, naj so jih dobili že tako ali tako, toda Rimljani so si jih osvojili in — njihova so. Po prvi poti ali po nasilju — to je vse eno. Ako jih hočejo Sabinci nazaj — si jih morajo s silo pridobiti. Oni pa so pustili doma vse nožičke in celo zobotrebnike, ker mislijo, da govori zanje — zakon. Zakon res govori — a zakon brez sile je mrtev. »Bolje je: drži ga nego lovi ga.«

FRANCOSKO-ANGLEŠKI SPORAZUM GLEDE GEN. KONFERENCE.

Priznanje Rusije?

— London, 27. svečana. (Izvir.) Takoj po prihodu iz Boulogne sur Mer se je ministrski predsednik Lloyd George izjavil v razgovoru s posebnim poročevalcem Reuterjevega urada o sestanku s Poincarejem, da je bilo doseženo popolno soglasje in da ni potreben nikak nadaljnji sestanek pred 10. aprilom, dnem sestanka genovske konference. Ne dvomno so vse težkoče z izmenjavo misli odstranjene. Sestanek je bil v glavnem namenjen konferenci v Genovi in vsem vprašanjem, ki pridejo tam v razpravo. V vseh vprašanjih je dosežen popoln sporazum. Glede vprašanja priznanja sovjetske vlade v Rusiji se je Lloyd George izrazil, da priznanje Rusije odvisi od nje same in njenega stališa v Genovi.

— Pariz, 27. svečana. (Izvir.) Pariški listi naglašajo sledeče točke francosko-angleškega sporazuma:

- 1.) Sodelovanje delegacije sovjetske vlade v Genovi na vprašanje njenega priznanja, vsaka država ima v tem vprašanju svobodno roko.
- 2.) Pri razpravi o ruskih dolgovi, da se omogoči stališče ruske delegacije, se ne jemljejo v poštev vojni dolgovi, posebno ne oni, ki so v zvezi z akcijami generalov Kolčaka, Djenikina in drugih.
- 3.) Evropske države prevzemo obveznost, da se medsebojno ne napadajo.
- 4.) Poincare je dalje na sestanku lahko ugotovil, da Lloyd George na konferenci ne sproži vprašanja oboževanja na kopnem.
- 5.) Dana je možnost, da se na podlagi tega sporazuma sklene med Francijo in Anglijo pakt za daljšo dobo.

Politične vesti.

Seja načelstva demokratske stranke je v četrtek, dne 2. marca popoldne ob 3. v strankinem tajništvu.

Reorganizacija »Demokratije«. Iz Beograda poročajo, da preneha glavno gloslo demokratske stranke »Demokratije« začasno izhajati zaradi prereditve lista in tiskarne. Novi glavni urednik reorganiziran »Demokratije« bo dr. Radoje Jovanović.

Razdelitev Hrvatske. Odbor za upravno razdelitev države v oblasti je sprejel načrt, da se razdeli Hrvatska v štiri oblasti. Mesto Zagreb tvori zasebno oblast. V Zagrebu bo tudi sedež oblasti, ki jo tvori zagrebska županija. Vselejnjaja seja tega odbora ni bila sklepna, ker se je niso udeležili radikalni poslanci.

Dr. Beneš in »Hrvatski blok«. »Hrvatske sloge« piše: Ako genovska konferenca ne bo razpravljala o memorandumu Hrvatskega bloka, se morajo Hrvati za to zahvaliti g. dr. Benešu, zunanjemu ministru češkoslovaške republike. On se je — na zahtevo g. Pašića — v Parizu zavzel za to, da se med predhodnimi pogovori za določitev dnevnega reda konference sprejme pogoj, ki onemogočuje razpravo o memorandumu. »Notranja politična vprašanja posameznih držav ne morejo biti predmet diskusije.« S tem je storil dr. Beneš veliko uslugo g. Pašiću. List očita dr. Benešu nediplomatsko postopanje in zakulisno politiko! Dr. Beneš je zažgal mostove, ki so sedaj vsi z Osehe in Hrvate ter je med njimi zastrupil kri. Kar je napravil dr. Beneš, minister slovenske države, Hrvat, to bi mogel storiti le sovražnik in ne brat po krvi. Ekspozent češkega naroda je te dni desaviral slovensko vzajemnost, ki jo je češki narod vedno s pravico naglašal. — Kaj pravijo blokisti k zadnjim manifestacijam jugoslovenske Dalmacije, ki tudi ne poznati nobene »slovenske vzajemnosti« z radičevci onostran Velebita? Ako imenuje dr. Beneš sovražnika, kaj so potem dalmatinski Jugoslovenci, ki so proglasili pred vsem svetom blokaške Hrvate za izdajalce domovine in jugoslovenskega naroda?

Hrvatski blok apelira na evropske države. Glavno gloslo hrvatskega bloka »Hrvat« je priobčil v soboto proklamacijo hrvatskega bloka na evropske države pod naslovom »Hrvatski narod in konferenca v Genovi«. To proklamacija je hrvatski blok odposlal zastopnikom vseh evropskih držav, ki se udeležijo genovske konference. Proklamacija je spisana v obliki zapisa se se hrvatskega bloka kot ustavnega zastopnika Hrvatov. Ima 14 točk, ki vsebujejo načelne točke politike hrvatskega bloka. Uvodoma apelira blok na genovsko konferenco, da bodi na njej vsak narod zastopan po svojih pravih zastopnikih in da naj bodo vsi ravnopravni sodelniki pri delu rešitve Evrope in vsega človečanstva. Proklamacija skuša dalje na podlagi zgodovinskih dogodkov od 29. oktobra 1918. dalje utemeljiti državno, drževo in kulturno neodvisnost hrvatskega naroda.

Sabincl v tretjem dejanju prikrajajo s svojim sabinškim pohodom dva koraka naprej, en korak nazaj, na oder k Rimljanom in razprostrto svoje učene knjige s zakoni, po katerih hočejo dokazati, da so Rimljani Sabinke ugrabili, da so torej ugrabljene, da je to proti zakonu in da zakon velja, da je treba ukradenec stvari vrniti, da naj torej Rimljani Sabinke vrnejo.

Rimljani pa se za vse te paragrafe ne zmenijo, celo sami priznajo, da so Sabinke ukradli — zato pa jih imajo. Če jih Sabincl hočejo nazaj, naj si jih pribere. Sabinclom slabo kaže, ker so se Sabinke že precej udomačile pri Rimljanih, kajti Rimljani imajo — mišice. One same očita svojim možem, da se niso menili zanje in da žena postane možu nezvesta, če ji je on nezvest, t. j. če jo zanemarija. Rimljani so jim obljubili novih otrok in dobro se jim godi.

Jokajte, Sabincl! In Sabincl jokajo, ker si ne znajo s silo priložiti tega, kar jim gre po zakonu — Rimljani pa imajo vse to brez obzira na zakone — na podlagi svoje sile. Rebus infectis odkoraka Sabincl s sabinškim pohodom domov. Rimljanom pa ostanejo Sabinke.

roda in pravi, da so Hrvate hoteli pristopiti k ustavitvi skupne države s Srbijo, Črno goro, Bačko in Dalmacijo na podlagi narodne samoodločbe. Na konferenci v Genovi razpravljana vprašanja so tudi za Hrvatsko in hrvatski narod velikega pomena. Proklamacija zahteva v imenu 63 poslancev hrvatskega bloka, da je Hrvatska zastopana na konferenci v delegaciji naše kraljevine po posebnih zastopnikih. V slučaju, da se ne ugotovi sestavi delegacije v smislu želja in zahtev hrvatskega bloka, vlagajo zastopniki hrvatskega naroda odločen protest. To proklamacija je hrvatski blok poslal tudi ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiću v Beograd.

K uspešnemu Beneševemu potovanju v London in Pariz piše »N. Freie Presse«: »Kot plastični znak novih razmer treba na vsak način upoštevati, da je češkoslovaški ministrski predsednik dr. Beneš nastopil kot mirovni posredovalec med velesilami. Ne more se tajiti, da kaže ta državnik izredno spretnost in živahnost in da si je to komu kratkega časa ustvaril znatno avtoriteto. Ako Češkoslovaško še tako visoko cenimo, sega vendar čez njeno stopnjo to, da je minister, ki ji stoji na čelu omiljuje povesel v spore velikih voditeljev Evrope in da London in Pariz poslušata njegov glas in njegovi modrosti toliko zaupata, da mu priznata vlogo nepristranskega posredovalca, ki dela na sporazumu, so trudi, da odpravi nasprotja, in končno tudi skupno smernico. Ne vemo še, kak je kompromis ministrskega predsednika Beneša, ali že dejstvo, da sta razpravljala Poincaré in Lloyd George z njim v svojih konfliktih, mora samozavest tega državnika dvigniti in povisati tudi pomen vloge male antante. Ta skupina se je sploh bistveno izpremenila. Zaroka v Bukarešti bo imela brez dvoma tudi politične posledice dalekosežnega značaja. Do dogovora je prišlo tudi med Grčijo, Jugoslavijo in Rumunijo in te dežele nameravajo odločno priti do varstva proti Bolgariji in morda tudi proti Italiji, kakor so prišli na severu proti Madžarski. Ministrski predsednik Beneš more torej nastopiti kot govornik močne skupine držav, katere treba po njihovi celoti smatrati jednako kakor kaka velevalst. Mala antanta je bila povabljen na intimne pogovore med glavnimi državniki Italije, ki ni imela nobene vlade, pa ne!

Genovska konferenca. Kakor že javljeno, sta se Lloyd George in Poincaré v soboto sestala v Boulogne sur Mer. Pri izjavah obeh državnikov je med Francijo in Anglijo dosežen popoln sporazum v vseh glavnih ekonomskih in finančnih vprašanjih, kakor tudi glede programa genovske konference. Sobota »Havas« javlja, da je na podlagi sporazuma med Poincarejem in Georgem določen 10. april za konferenco v Genovi.

Bolgarska in genovska konferenca. »Zora«, organ Stambolškega priobčuje članek o stališču Bolgarske napram genovski konferenci. Ministrski svet razpravlja že del časa o pred-

logih, ki jih stavi Bolgarska na genovski konferenci. List doznava od avtentične strani, da namerava bolgarska delegacija v Genovi postaviti predloge glede izpremembe gotovih določil v mirovni pogodbi in da se ponove razprave o sklenitvi novih mirovni pogodb na načelu obojestranske paritete. Bolgarska delegacija stopi na konferenci s izdelanimi načrti glede izpremembe neullskih mirovni pogodb in za revizijo členov te pogodbe 48, 72, 121—135, ki se predvsem tičejo dohoda Bolgarske na Egejsko morje in razorožitve Bolgarske.

Mala antanta in sovjetska Rusija. Ministrski predsednik Nikola Pašić je izjavil sodelavniku Agencije Radio, da so razgovori v Bukarešti dovedli do popolnega sporazuma v vprašanjih, ki se tičejo genovske konference. Mala antanta ima mnogo interese na tem, da nastopa sporazumno, zlasti kar se tiče stališča napram sovjeto. Zelo verjetno je, da se konferenca odgodi. Dalje je izjavil, da še ne ve, ali bo osebo šel v Genovo, ker ni izključeno, da bo zaradi dela parlamenta zadržan v Beogradu. Verjetno je, da se bo vršila prej konferenca strokovnikov male antante. O tem se bo izdalo uradno poročilo.

Atentat na Ferdinanda Koburžana. Ko se je v soboto, 25. februarja t. l. bivši bolgarski kralj Ferdinand Koburžan vračal iz monakovega opere proti domu, je oddal nanj bolgarski dijak Černakov dva revolverjska strela. Ferdinand ni bil zadet. Atentatorja so prišli.

Iz naše kraljevine.

K — Mednarodni invalidski kongres v Beogradu. Odbor medzavezniškega invalidskega združenja v Parizu je obvestil ministrstvo socialne politike, da je določen mesec junij za medzavezniški invalidski kongres v Beogradu.

ITALIJANSKE STRANKE V VLADI.

Rim, 27. febr. (Izv.) Po strankarski grupaciji je kabinet De Facta sestavljen iz 8 demokratov, 3 katolikov, 1 agrarca, 1 reformnega socialista in 1 liberalca desnice.

ITALIJANSKI KRALJ PRIDE V TRST.

Trst, 27. febr. (Izv.) Po sedaj določenem programu dospe v Trst italijanski kralj s kraljico v prvi polovici meseca aprila. Kralj pride v Trst po morju na posebni vojni ladji, spremljani od velikega italijanskega vojnega brodograja. Pripravljajo velike svečanosti.

Julijska krajina.

Iz tržaškega deželnega zbora oz. mestnega sveta. Dne 25. februarja je imel tržaški mestni svet najprvo sejo v svojem deželnega zbora. Šlo se je za potrditev dveh Kom. ki sta imela priti v zbornico po razveljavitvi dveh mandatov. To sta bila Danielis in Skabar. Verifikacijski odbor je rekel, da nima nič proti temu, da se priznata za mestne svetnike, ali proti Danielisu je bila podana reklamacija, v kateri se ga je dožilo, da je bil pred vojno in tudi za časa vojne velik zavstrajkanec. Zastopniki strank so se posvetovali in nato je zbornica odklonila predlog verifikacijskega odbora za potrditev Danielisa soglasno, sprejela pa predlog glede Skabarja. Dr. Smerčinich se je na to spominjal dalmatinskega italijanskega politika Ziliotta in porabil to priliko, da je protestiral proti nezavednemu preganjanju Italijanov v Splitu s strani Jugoslovenov. Nato se je otvorila seja občinskega sveta. Izvoljen je bil municipalni odbor. Komunist Cavarochi je podal nujen predlog, da naj se nakaže v korist brezposelnih iz mestne blagajne 500.000 lir. Razni govorniki so se temu upirali, naglašajoč, da se taki predlogi ne morejo rešiti kar na mah in da bi to svoto bilo tudi posameznikom malo pomagano. Samaja je pri tem povedal, da tržaška občina izda na leto v dobrodelne svrhe okoli 6 milijonov lir. Nato je bila nujnost predloga s strani večine odklonjena.

se dala stvar dramatično bolj obdelati in da bi lahko slišali še marsikak dovtip — a pisatelju je šlo predvsem — za princip. In ta je podan.

V tej luči nudi stvar tudi več užitka. Svojo politično misel je znal pisatelj tako skriti, da izgleda stvar, kakor farsa o ženakah. Pa ni. Naravnost in pisani zakon se tu borita za obstoj in zdi se, da naravnost zmaga.

Zato, pozor, ne samo vi močje Sabincl, da vam mladi Rimljani ne odpeljejo žen, če jih ne boste sami varovali — ampak pozor tudi vi, močje — državnik, ki branite pravice na podlagi zakona, da nam ne vzemo pravice oni, ki so mladi, kajti njim je zakon — sila in pravice so rade na strani elinjšega. Ne pozabimo, da so pravice ženakega spola — zakon pa moškega!

Tako imamo v tej prdpuštni komediji tudi dosti premišljevanja za poet. Zakon je red, Zakon deli pravice — žen seveda tudi v zakonu ni mogoče deliti — v tem oziru primera šepa posebn, ker je zdaj žen dovolj — kakor tudi pravice. Starorimska baika se konča tako, da so se po vsem tem Sabincl in Rimljani potobali — kot sorodniki.

Eter List.

Gospodarske vesti.

Prot moratoriju.

(Spomenica gospodarskih korporacij v Ljubljani.)

Takoj, ko so septembra meseca 1921 došlo v javnost vesti, da namerava vlada po posebnih naredbi odložiti plačila trgovskih obveznosti v inozemstvu z valuto visoke vrednosti, je Trgovska in obrtna zbornica vložila svoj protest pri finančnem ministrstvu proti moratoriju v vsaki formi ter opozorila na veliko opasnost, koja od vsake take akcije proti našemu kreditu v inozemstvu, naši reputaciji, prestižu naše države in vrednosti naše valute. Faktum je, da so vesti samo o odlaganju plačil v inozemstvu, ko so došle v druge države, takoj neugodno učinkovale. Iz zvala so nepoverenje ter povzročile slabo mišljenje v inozemskih ekonomskih krogih, škodile so kreditu naših industrijalcev in trgovcev ter naših novčanih zavodov. Vrednost našega novca je trpela. Akoprem ne more biti dvoma o tem, da je inozemstvo nepovoljno in neugodno ocenjevalo že same priprave za odlaganje plačil v inozemstvu in akoprem so se oglašili proti moratoriju v vsaki formi naši najodličnejši ekonomski zastopniki, akcija ni prestala, marveč se je dogodilo, da je vlada nedavno predložila Narodni skupščini projekt zakona o odlaganju povojnih trgovskih plačil.

Podpisane gospodarske korporacije, zbrane na konferenci dne 24. t. m. v Ljubljani, so soglasno mnenja, da ta zakonski projekt ogroža v težki meri najvažnejše gospodarske interese naše države ter da je cela ta akcija taka, da se je upravičeno bati katastrofalnih posledic za našo valuto, za naš inostranski kredit ter za naš ekonomski prestiž v inozemstvu. Opasnost obstaja, da v zvezi z drugimi neugodnimi prilikami naše države odložitev trgovskih plačil napram inozemstvu v višjo vredno valuto v opasni meri pripomore do poslabšanja našega gospodarskega položaja in naših valutarnih prilik. Podpisane gospodarske korporacije z vso odločnostjo svare Narodno skupščino pred sprejetjem kakršnegakoli zakona, kateri omogoča tuzemskim debitorjem odložiti plačila trgovskih obvez napram inozemskim kreditorjem. Podpisane korporacije poudarjajo, da projekt zakona, predložen Narodni skupščini, po svojem bistvu tako razgospodarsko kakor raz pravno stališče soeno, pomenja moratorij (člen I., člen IV., člen VIII. zakonskega projekta). Podpisane korporacije, prevetne o veliki opasnosti takega izrednega instrumenta v normalnih časih, nujno prosijo, da Narodna skupščina odkloni ta projekt, ter brez odloga poskrbi za to, da se o tem njenem sklepu informira oficijalno tuzemska in inozemska javnost. Naš celokupni gospodarski položaj ter osebno dobljivo stanje naše valute zahteva neodbitno, da takoj preneha v inozemstvu vsak vzrok nezaupanja v našo državo zbog priprave plačilnega moratorija v kakršnikoli obliki. Podpisane korporacije smatrajo, da je takojšnja odklonitev tega gospodarsko nesrečnega in zelo opasnega zakona tembolj potrebna, ker projekt po celi svoji sestavi ne ustreza resničnim interesom naše trgovine ter je vsled komplicitnosti svojega ustroja praktično jedva provedljiv. Opozarjamo na to, da v členih V in VI ne vpoštevajo organizacijo sodišč v vseh delih naše države ter da ima v členu IX. težko razumljiva in jako opasna določila, katera morajo omajati celo zaupanje in v imobilijarni kredit. Za trgovsko firmo, koja bi se poslužila takega zakona, samo povzroča, ne glede na nesigurnost denarnega kurza v bodočnosti, efektivno tak gospodarski položaj, da bi bila prizadetim trgovskim firmam odvzeta vsaka možnost potrebne svobode v obratnih dispozicijah. Podpisane korporacije so na stališču, da je osobito v mladi državi, kakor je naša, z vso skrbnostjo in čuječnostjo treba respektirati trgovske obveze napram inozemstvu, da je čuvati z največjo skrbnostjo kredit in ugled države ter ustanov javnega značaja kakor je Uprava fondov. Kadar so težave vsled izrednih prilik, kakor je hitro dviganje tujih valut, je pač dopustno prizadetim firmam iskati samim ali po svojih organizacijah dobrovoljnega sporazuma z inozemskimi kreditorji, odločno pa je opustiti vsako državno akcijo, ako se neče rušiti državne kredita in gospodarske veštave v inozemstvu. Država ne sme delati sile inostranskim kreditorjem za njihove zahteve napram naši trgovini.

Konečno opozarjajo podpisane gospodarske korporacije, da se naša javnost spriče odpora pretežne večine gospodarskih organizacij vse kraljevine proti odlaganju plačil, ne more ubraniti utisa, da se tak zakon namerava zgolj v korist manjšega števila firm, koje so vsled inozemskih kunčij začle v težavni položaj. Opasnost obstaja, da tak utis poostri politična nasprotstva široki mas volitev proti naši trgovini in proti pridobitvenemu življenju naroda, ter sili te mase v radikalno politične struje.

Iz vseh teh razlogov podpisane korporacije z vso trdnostjo pričakujejo, da Narodna skupščina zavrne zakonsko predlogo o odlaganju povojnih trgovskih plačil ter naredi konec vznemirlivim, naš kredit težko prizadevalnim vestem o nameravanem moratoriju. Ako kdaj vella sedaj za našo celokupno komediarstvo, da je vsako nadaljevalno vzdrževanje nesigurnega položaja izpodpiranje in uničevanje našega gospodarstva. V tem primeru

dejansko velja za odlaganje »Periculum in mora«.

V Ljubljani, 24. februarja 1922.
Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.
Kmetijska družba za Slovenijo.
Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju.
Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani.
Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani.
Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Sloveniji.
Pokrajinska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani.
Zadruga zveza v Ljubljani.
Zveza slovenskih posojilnic v Ljubljani.
Sindikat bank v Ljubljani.
Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani.

— g Ljubljanski velescem od 2. do 11. septembra 1922. Predpripravo za letošnji semenj so se že pričele in sejmiski urad ima z razpošiljanjem sejmiskih redov in prijavnic, kakor tudi z informacijami strank mnogo posla. Urad je razposlal vabila k udeležbi kot razstavljalec ter sejmiske rede na vse znane mu naslove industrijcev, obrtnikov in veletrgovcev. Kdor bi ne prejel še tega vabila, naj se obrne z dopisnico, telefonično ali osebno na urad velikega sejma v Ljubljani na sejmishču ob Gosposvetski cesti, kjer prejme brezplačno vse željene tiskovine kakor tudi informacije. Mislimo, da ni treba vedno in vedno povdarjati, kako velike važnosti je vzorčni semenj v prvi vrsti za industrijo in obrt, nič manj pa tudi za veletrgovino. Lanskoletne velikanke kunčije razstavljalec govore zadosti jasen jezik. Zato naj nihče ne zamudi se pravočasno prilaviti sejmiskemu uradu kot razstavljalec. Rok za prilavo poteče 15. aprila, vendar naj vsakdo v svojem lastnem interesu brez odloga vpošlje prijavnico sejmiskemu uradu, kjer se bodo te vpoštevale po zapovrstnem redu dohoda. Urad »Ljubljanskega velikega semnja« daje interesentom tudi rade volje vsa pojasnila, zadevajoča vzorčni semenj v Zagrebu, ki se vrši od 3.—15. junija t. l. ter ima tudi na razpolago zagrebske sejmiske rede in prilavnice.

— g Mestna aprovalacija ima še nekaj jalc v zalogi. Komad stane 7 K.

— g Oddaja postvri. V svrhu regeneracije ribnih voda in povzdige ribarstva v Sloveniji bo Pokrajinska uprava, oddelek za kmetijstvo tudi letos oddajal postvri zarod iz ribljega vališka na Bledu, ko postane sposoben za izpuščenje v proste vode. Cena 35 Din. za 1000 zaroda loco Bled. Ker je množina zaroda omejena, sprejema oddelek za kmetijstvo naročila samo do 20. marca 1922.

— g Balkanska banka. Židovarsko društvo u Zagrebu. Dne 25. veljače održana je konstituirajoča glavna skupština gornjeg zavoda, koji je osnovan sa Din. 50.000.000.— osnovne glavnice, od koje je za sada potpuno uplaćeno 125.000 dinica t. j. Din. 12.500.000.—, dok se izdaje ostalog dijela glavnice prepušta upravnom odboru. U upravni odbor zavoda imenovani su po utemeljiteljima gg. Amon barnu Rukavina, veleposjednik i industrijalac u Zagrebu, Josif barun Rajčić, veleposjednik, Vukovar, Dušan Plavšić, bivši član uprave Jugoslovenske banke d. d. u Zagrebu, Matija Horceg, bivši glavni ravnatelj Jadranske banke, Zagreb, Stani. slay I. grof Lubienski, bivši glavni ravnatelj i član uprave Slavenske banke d. d. u Zagrebu, ing. Valerij Riesenr, član tvrdke Peyer i Riessner, Zagreb — Karhvac, Benko Kell, drvotražac, Zagreb, Vinko Zlatarić, industrijalac u Zagrebu, Jovan Šumanović, pučeposjednik, Šid, Radak Radaković, pukovnik n. r. i industrijalac, Zagreb, Savko P. Dukana, advokat, Beograd, Bernardo pl. Pavlinović, industrijalac, Budapest, dok su u nadzornom vijeću birani gg. Ivan Ancei, kr. povjerenik n. r. Zagreb, Ante Gašpić, kućevlasnik i trgovac, Zagreb, Ivo Bogdanović, advokat, Beograd, dr. Dragan Novosel, kr. javni bilježnik, Garešnica, Rudolf Kunz, ravnatelj i n. Zagreb i dr. Zdenko Lončević, kr. javni bilježnik, Karlovac. Društvo će početi poslovanjem netom budu poslovne prostorije na Jela čičevem trgu br. 25. dogovorene, dok su potrebne prostorije za filijalu zavoda u Beogradu osigurane već u jednoj novogradnji na Obilježevom vencu.

— g Tržaški vzorčni semenj. Lansko jesen je moral odnasti napovedani tržaški vzorčni semenj. Letos je določen na čas od 3.—18. septembra. Tržaški listi poročajo, da so bila povabljena vsa diplomatska zastopstva v Trstu, da se zavzamejo za prosep letošnjega vzorčnega sejma. Pravijo, da so se odzvala v prvi vrsti sovjetska vlada, ki hoče imeti na tržaškem seimu svoj poseben obsežen paviljon. Trgovska zbornica v Trstu je nakazala za stroške 50.000 lir. Od lanskega leta je pri glasnih za semenj 15 tvrdk. na novo se jih je ozarilo od sedaj 54 in sicer iz Italije, Avstrije, Nemčije, Anglešije, Češkoslovaške in Madžarske. Stavilo 69 seveda še z daleka ne zadošča za dovoljen vzorčni semenj. Iz Jugoslavije ni še nobene prijave. Prireditelji krogi so pričeli razpisati široko propano v svrhu, da bi tržaški vzorčni semenj mogel dobro uspeti in bi ne doživel več takega sijaska, kakor lansko leto.

Dneve vesti.

V Ljubljani, 28. februarja 1922.

— **Francosko konzularno zastopstvo v Ljubljani.** Francoski konzulat v Zagrebu se reorganizira in bo v bodoče nosil naslov konzulat v Zagrebu in Ljubljani. V Ljubljani bo imel svojo ekspozituro, ki jo bo vodil chancelier (vicekonzul). Za chancelierja v Ljubljani je imenovan Mr. Flache, sedanji konzularni uradnik v Napolju. Reorganizacija konzulata se izvrši tekom meseca maja. Meseca junija bo francoski konzulat vsekakor že posloval v Ljubljani.

— **Duševna zmedenost.** Včerajšnji »Hrvat«, glasilo hrvatskega bloka, povdarja v uvodniku tudi tole: »Zavedamo se solidarnosti interesov, ki obstojajo med hrvatskim narodom in narodom srbskim in slovenskim. Na to solidarnost silijo Hrvate, Srbe in Slovence tudi opasnosti, ki prete s strani sosedov, sigurnosti meji, ki jih je priznal mednarodni forum v obliki mednarodnih pogodb Srbom, Hrvatom in Slovincem. Ta nevarnost obstoja tako na severni, kakor tudi na zapadni, vzhodni in južni meji. Na genovski konferenci lahko predložijo svoje zahteve vsi sosedje na teh mejah, a najuspešnejši bi se lahko odvijale te zahteve s solidarnim mednarodnim zastopom. Toda razen teritorialnih zahtev obstojajo tudi drugi specijalni hrvatski in tudi skupni srbski, hrvatski in slovenski gospodarsko-financijski, trgovski in valutni interesi, katere bi bilo treba braniti skupno in solidarno. Uvažujmo to upravičeno široko naziranje o skupnih interesih v mednarodnem svetu, smatra hrvatski blok, da bi bilo koristno in pametno, ako bi se v področju teh interesov dosegel sporazum glede njihovega solidarnega zastopanja...« To so čisto pametna izjava. Naše meje so še povsod ogrožene in preko teh meji stegajo vedno tujec svoje grabežljive prste. Da se ohranimo grozeče nevarnosti, da bi nam tuji zonet ugrabili ta ali oni kos naše zemlje, bi morali biti vsi Srbi, Hrvati in Slovenci složni v obrambi proti sovražnim težnjam in stremiljenjem. Edini in složni bi morali biti doma, na zunan pa bi morali nastopati kot en mož. To bi bil logičen zaključek iz predpostavk, ki jih navaja »Hrvat« kot stališče hrvatskega bloka. Hrvatski blokaški poslanci bi torej morali sodelovati pri konsolidaciji naše države v mejah, ki jih je priznal mednarodni forum v obliki mednarodnih pogodb Srbom, Hrvatom in Slovincem, morali bi se, ravnaajo se po načelih, ki jih naglašajo v »Hrvatu«, udeleževati parlamentarne dela, t. j. vstopiti bi morali v narodno skupščino ter tamkaj uveljavljati svoja načela. To bi bilo logično, to bi bilo politično in tudi taktično pravilno. Ker pa je vodja hrvatskega bloka Stjepan Radić, ki je prošel po svoji politični zmedenosti in nedoslednosti, dela tudi njegovo dete hrvatski blok politične skoke, ki nimajo z doslednostjo, razboritostjo in logičnostjo nobene opravke. Zato se poslanci tega bloka ne udeležujejo dela za zgradbo skupne države, nečelo sodelovati pri skupni obrambi naših meja, pač pa izrabljajo vsa sredstva, da bi zrušili ogroženo eno državo, ki jo je »mednarodni forum« priznal kot skupno streho Srbom, Hrvatom in Slovincem; na drugi strani pa zahtevajo v isti sapi, da naj bodo Hrvati, Slovenci in Srbi solidarni v obrambi svojih interesov na genovski konferenci, in naj se zaradi tega pripruži na konferenco zastopnik Radićevega bloka, tiste organizacije, ki doma neče priznati nobenih skupnih interesov. To je doslednost, to je logika, ki se je mogla roditi samo v tako zmedenih glavah, kakor te Radićeva. To bi bila solidarna obramba naših skupnih interesov in pravic v Genovi, ako bi tamkal zastopal našo državo mož, kakor je Stjepan Radić!

— **Čast komur časti!** Ljubljanski škof dr. Anton Jęglić je sporočil županu, da hoče plačevati v mestni fond za odnovo javnega beračenja po 2000 K na mesec. Naj bi bil gosp. škof v svoji zares kavalerski dobroti vlogi vzel vsem slovenskim imovitim krogom.

— **Iz carinske službe.** V generalni direkciji carin za inspektorja imenovan g. Miheilo Adimović ostane še nadalje v Ljubljani. Upravnik II. razreda carinarne na Jesenicah g. Josip Sikovšek je stopil v pokoj.

— **K pogrebu.** — Doneso torej danes ljubljanski karneval z vsemi običajnimi obredi. Tako bode tedaj konec tega predpustnega zapravljanja, skakanja in prerivanja po različnih ljubljanskih dvorinah. Saj so bile v resnici prave življenjske nevarne gneče na vseh teh športnih, plavalskih, lovskih itd. razveseljevalnih. Mi pač vsakomur privoščimo vse in vsako veselje. Suum cuique!

— **Od danes naprej so v predpustni plesni Glasbene Matice nastopnice za sledeča dva koncerta:** Matineja slovenskih samospevov, katero prireditelj operni pevec Romanowski in komponist Kogoj v nedeljo ob 11. uri dopoldne in pa za koncert iz cikla jubilejnih matičnih koncertov, katerega izvajal naša priljubljena operna in koncertna pevka g. Pavla Lovšćeva. Obe prireditvi se vršita v dvorani Filharmonične družbe. Za Kogojev koncert veljajo bele vstopnice, za koncert Lovšćeve pa rumene. Sedeži po 15, 12, 10, 8 in 6 dinarjev. Spored na letakih.

— **Pozor, trgovci!** Gremli trgovcev v Ljubljani opozarja vse svoje člane z ozirom na zakon o pobijanju druginje, naj imajo na vseh prodajnih predmetih, vidno označene cene ter naj ne iščejo pri prodaji prekomernih dobičkov. Glede zadnje točke pripominjamo, da imajo eventualne komisije, ki bi pregledovale v druginjskih zadevah trgovske lokale, vedno pravico, vpogledati tudi račune. Prekrščenje dovoljenega dobička kaznuje se najstrože.

— **Ambulatorij bolniške blaginje.** Od 1. marca t. l. dalje ordinira v ambulatoriju okrajne bolniške blaginje ljubljanske, Gradišče št. 2, vsak dan (izvzemši nedelje in praznike) od pol 13. do pol 14. specialist g. dr. Tone Jamar za tuberkulozo.

— **Umrli je v Ljubljani sodni svetnik v Novem mestu, g. Anton Cigoj.** Pogreb se vrši dne 1. marca t. l. ob 16. uri iz hiše žalosni, Aleksandrova cesta št. 5.

— **Najstarejši oskrbnik ljublj.** ubožec je g. Ivan Röger, hišni posestnik in bivši trgovec na Ambrozev trgu. V kratkem doseže svoje 80. leto ter je takozvani ubožni oče že 50 let. Kdor pozna velike neprijetnosti tega ljudmlega delovanja, zna ceniti Rögerjevo požrtvovalnost. Röger je tudi delaven v Vincencijevi družbi, v Društvu za zamenjavo deca in pri vsaki akciji za bednike. Oče mu je bil Bavarec, mati Slovenka iz Kamnika; on sam je bil sicer nemškega in klerikalnega mišljenja. Toda kot opetovano odlikovanemu možu dobrotelosti mu ne more odrekati nihče priznanja. 80 letni Röger je še vedno aktiven in vrši prostovoljno sprejeto dolžnost s vzgledno vestnostjo.

— **Novi poslovni prostori na glavni pošti v Ljubljani.** S 1. marcem t. l. se preseli oddelek za sprejemanje brzojav iz dosedanjih prostorov v avli poslopija glavnega poštnege urada in javna telefonska govorilnica, sedaj pri oddelku pismenske izdaje — vhod v Prešernovi ulici — v nanovo adaptirane prostore v pritličju istega poslopija. Novi prostori se nahajajo v Prešernovi ulici, vhod na bo iz veže poštnege poslopija. Sprejemanje brzojav in telefonska služba se bode vršila neprestano, tako da strankam ne bo več potrebno po 20. uri se potruditi v II. nadstropje.

— **Protest nameščencev špeditorskih tvrdk v Mariboru.** Iz Maribora nam pišejo: Nastavljeni špeditorskih in carinskih posredništev v Mariboru so za petek popoldne v gostilni »Maribor« sklicali protestni shod proti nameravani monopolizaciji carinskih poslov po južni železnici. Nastavljeni so namreč prepričani, da ako Južna železnica res izvede monopol carinskih posredniških poslov, ne bodo s tem prizadete samo tvrdke, ampak še hujše stotine nastavljenecv, ki bi postali brez kruha.

— **Konjski semnji.** Vseled odredbe pokrajinske uprave so radi slinovke konjski semnji v Ljubljani ukiniteni.

— **Zagonečni smrtni slučaj med železničarji.** V nedeljo popoldne so v ljubljansko javno bolnico pripeljali sprejodnika juž. žel. Ivana Kladnika, stanujočega v Lazah. Bil je v nezavestnem stanju. Kljub zdravniški pomoči je Kladnik v nekaj urah umrl. Ponoči proti jutru v ponedeljek so pripeljali drugega železničarja Jerneja Maruclja. Tudi ta je v polni nezavesti tekem par ur umrl. Na obeh je bilo opaziti znake zastrupljenja. Včeraj popoldna sta sodna zdravnika dr. Lisjak in dr. Travnar izvršila sodno obdukcijo. Kakor javljajo, se je baje dogodil slični slučaj smrti — tudi na Raketu. Tam je obolel nenadoma neki železničar.

— **Izpred ljubljanske porote.** Pred porotnim sodiščem je bil danes obojen na tri leta težke ječe radi hudodelstva ropa mehanik Ivan Pucelj iz Sv. Križa pri Trstu. Dne 24. oktobra 1918. je kot vojaški begunec v Borovnici napadel begunko Amalijo Marušičevo in ji v reži s silo vzel knjižico s 300 K. Po ropu je pobegnil v Italijo, a se vrnil v Jugoslavijo. Prijet je bil pozneje v Ribnici na Martinov dan lanskega leta. — Roparskega napada na berača obtoženi France Gregore je bil oproščen, ker so porotniki krivdo soglasno zaničali. — Na tri leta težke ječe pa je bil obsojen drzni vlomilec, 30 letni bivši trgovski pomočnik Josip Omerza, ki je 5. februarja 1921 odnesel iz stanovanja Marije Sirca v Koleziji vrednosti za 9.100 K in je bil prijat pred tedni, ko je 21. januarja t. l. vlomil v Vidmarjevo trgovino, od koder je odnesel 28.181 K gotovine in 4000 K vredno zlato uro. Kako so ga po naključju prijeli, je znano. Hotel se je z izvoščekom odpeljati v Zalog.

— **Prva posledica mariborskega požara — podražanje moka.** Pišejo nam: Prorokovanje glede posledic požara dr. Francovega mlina se je žal le pretočno izpolnilo. Trgovci so dobili na nova naročila za krušno moko takoj drugi dan od paromilna Scherbaum ceno podraženo od 19.80 na 23.50 K. Ako se hočejo trgovci držati v zakonu o pobijanju druginje dovoljenih 25% dobička, bo krušna moka v podrobnih prodajnih stala že 30 K. Kakor je s tega vzgleda zopet razvidno, v Mariboru res ni nobene oblasti, ki bi imela nogo nastopiti proti samovoljnosti špekulantov. Kakor vidimo iz razmer v Zagrebu, je moral Beograd dati državnim policiji za Slovenijo popolnoma druga navodila in istotako tudi sodišču. Kajti v Zagrebu državna policija brezpozorno takoj aretira vsakega navijalca cen, blago pa se je takoj konfiscira.

— **Izgubljeno.** Dne 18. t. m. pop. se je pozabila v kupeju II. razreda kamniškega vlaka svitlorjava (drap) boja. Pošten najditelj naj jo odda pri vratarju justitne palače v Ljubljani.

— **Kar Grgič,** bivši finančni uradnik v Trstu, stanujoč v ulici Manroni št. 2, sedaj se nahaja v državi SHS, je naprosen poslati svoj sedanji naslov bratranec Josipu Grgič, Prosek št. 59, Trst (Italija).

Sokolstvo.

— **Občni zbor Sokolske župe v Ljubljani** bo 5. marca 1922 ob 8. zjutraj v saveznih prostorih Narodni dom s običajnim dnevnim redom. Zdravo!

— **Društvo za zgradbo doma Sokol I.** Ker se občni zbor vsled nezadostne oblike dne 26. t. m. ni mogel vršiti, se je občni zbor preložil na nedeljo dne 5. marca ob pol 9 uri dopoldne (Trg Tabor, moška oblačilnica). Za obilno udeležbo prosí odbor.

Najnovejša poročila.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

Ureditev bančnega poslovanja.

— **Rim, 28. februarja.** (Izv.) Pododseki konference nasledstvenih držav razpravljajo o dodeljenih problemih. Tekom zadnjih dni je bilo nekaj plenarnih sej. Konferenca je razpravljala doslej vprašanje civilnih in vojaških vpokojencev bivše Avstrije. Na

konferenci pa pride te dni v razpravo vprašanje bank in njih poslovanja, posebno ureditev vprašanja glede bank, ki so imele po bivši Avstriji povsod svoje omrežje. V Rim je dospelo zadnje dni več bančnih strokovnjakov.

NEMČIJA PLAČALA PETI OBROK.

— **Pariz, 28. svečana** (Izvirno.) Nemčija je včeraj plačala peti obrok

vojne odškodnine v znesku 31 milijard zlatih mark.

PRIHOD ROMUNSKA KRALJICE V DUBROVNIK.

— **Beograd, 27. febr.** (Izv.) Iz Bukarešte javljajo, da pride romunska kraljica Marija s kraljično zaročenko v drugi polovici meseca aprila v Dubrovnik, kjer jo pričaka naš kralj Aleksander. Romunska kraljica pri-

spe v Dubrovnik na romunski vojni ladji preko črnega morja. Dardanel in Egejskega morja v Jadransko morje. Iz Dubrovnika odpotuje kraljica v Beograd, da si ogleda novi kraljevski dvorec.

TRGOVINA Z VALUTAMI IN DEVIZAMI.

— **Beograd, 28. svečana.** (Izv.) Generalna inšpekcija ministrstva financ zbira ves material, zadevajoč trgovino z valutami in devizami. Izda posebno knjigo, da je na ta način omogočen točen in jasen pregled vsem interesentom, ki se zanimajo in bavijo s trgovino z valutami in devizami.

PODRAŽENJE ČASOPISOV.

— **Novi Sad, 28. svečana.** (Izv.) Uprave tujakšnih listov podraže dnevnike od pol na 1 dinar.

STRASTNA VOLILNA BORBA NA MADŽARSKEM.

— **Budimpešta, 28. febr.** (Izv.) Volilna borba med vladnimi strankami in madžarskimi fašisti (organizacija prebujajočih se Madžarov) se je razvila v borbo na nož. Madžarski fašisti prireajo povsod politične shode, kjer posebno hujskajo proti Židom. V nedeljo zvečer so priredili fašisti po shodu po ulicah demonstracije. Napadli so tudi stražnike.

— **Budimpešta, 28. febr.** (Izv.) Ministrski svet je v nočni seji sprejel novi volilni zakon. Danes je razglašen vladni dekret, ki proglasa volilni zakon. Volitve bodo v glavnem mestu in po nekaterih mestih tajne, drugod, posebno na deželi, pa javne. Zakon določa novo razdelitev volilnih okrožij in zborovalno svobodo.

— **Budimpešta, 27. febr.** (Izv.) Priprave za volitve trajajo dva meseca. Volitve bodo razpisane koncem maja.

VESTI Z RUSIJE.

— **Moskva, 28. februarja.** (Brez-zično.) Italijanski zunanji minister je sovjetskemu komisariju za zunanje zadeve brzojavil, da so sovjetski delegaciji na genovski konferenci priznane ravnostne pravice, kakor ostalim državam.

— **Moskva, 28. februarja.** (Brez-zično.) Umikanje rdečih čet na kareliški fronti je pričelo.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

23. febr. Torek: zaprto.
Sreda, 1. marca: Hamlet. B.
Četrtek 2. marca: Gardist. Izven.
Petek 3. marca: Dramska predstava v opernem gledališču.

Sobota 4. marca: Svet. A.
Nedelja 5. marca: Popoldne ob 3. Vrab-ja ženska. Izven.

Zvečer ob 8. Hamlet. Izven.
Ponedeljek 6. marca: Zaprto.
Torek 7. marca: Dramska predstava v opernem gledališču.

Opera.

23. febr. Torek: popoldne ob 3. uri: Prodana nevesta. Izven.
Sreda 1. marca: Werther. C.
Četrtek 2. marca: Cavalleria rusticana, Plesna legendica. B.

Petek 3. marca: Zlahtni meščan. E.
Sobota 4. marca: Madame Butterfly. D.
Nedelja 5. marca: Faust. Izven.

Ponedeljek 6. marca: Zaprto.
Torek 7. marca: Zlahtni meščan. C.

— **Romanowski.** Kogoj prireditelj v nedeljo 5. marca ob 11. uri dopoldne v Filharmonični dvorani matinejo, na kateri se bodo izvajali v prvem delu samospoi starejših naših komponistov Maška, Fleišmana i dr. Naše občinstvo do sedaj še ni imelo prilike slišati teh skladb, ki se odlikujejo po svoji preprosti melodičnosti, a so srčno občutene, zato smo rav radovedni, kako jih bo sprejelo. Baje misli Marij Kogoj v uvodu govoriti o razvoju slovenskih samospevov. To namerno toplo pozdravljamo.

— **Konecrt ge. Pavle Lovšćeva** se vrši v ponedeljek 6. marca. Spored: Nedved: Pogled v nedolžno oko. Vilhar: Nezakonska mati. Foerster: Arja Minko iz opere Gorenški Slavček. Lajovic: Begunka pri ribi. Kogoj: Gazela. Skranjec: Vizija. Dmrladne noči. Ravnik: V razkošni sreči. Parma: Poslednja noč. Prohaska: Zvezda žarijo. Dev: Pastirica. Krek: Tam zunaj je sneg. Pavčič: Pred durmi, Mehurčki. Adamčič: V Indijo. Sedeži v pisarni Glasbene Matice.

— **Moskva, 28. februarja.** (Izv.) V okraju Buzuluk. Samarska gubernija, je tekom tega leta do 10. februarja umrlo na lakoti 1700 ljudi. Vseled lakote bolha 18.000 oseb.

— **Moskva, 28. februarja.** (Izv.) V Novorosijsk je prispel ameriški parnik s 7000 tonami žita za gladujoče. MILJARDNI PROMET BANKOVCEV V AVSTRIJI.

— **Dunaj, 28. februarja** (Izv.) Iz finančnih krogov prihaja poročilo, da je sedaj v Avstriji za 250 milijard bankovcev v prometu.

DRŽAVNI DEFICIT AVSTRIJE.

— **Dunaj, 28. februarja** (Izv.) V parlamentarnih krogih so napravila neugoden vtis londonska poročila o posvetovanjih finančnega odseka Zveze narodov glede avstrijskih kreditov. Parlamentarne skupine bodo zahtevale od vlade, da poda točno in številčnami podatki utemeljeno poročilo o stanju avstrijske finančne. Cenijo, da znaša sedaj deficit Avstrije 250—300 milijard, kar odgovarja višini bankovcev, ki so v prometu.

Borze.

— **Curth, 27. februarja.** Zagreb 1.55, Dunaj 0.11, Berlin 2.229, Praga 9.15, Milan 26.01, Pariz 46.901, London 22.611, Newyork 5.11.

— **Dunaj, 27. februarja.** Devize: Zagreb 1885.50, 1889.50, Beograd 7540.—, 7560.—, Praga 11.347.—, 11.353.—, Berlin 2759.50, 2765.50, Curth 122.225.—, 122.275.—, London 27.740.—, 27.760.—.

— **Dunaj, 27. februarja.** Valute: dinarji 7510.—, 7530.—, čsl. krona 11.322.—, 11.328.—, nemške marke —, dolarji 6198.—, 6202.—, švic. franki 122.025.—, 122.125.—.

— **Trst, 27. februarja.** Zagreb 5.85, Berlin 8.70, Praga 34.50, Pariz 175.50, London 85.—, Newyork 19.—, Curth 380.—.

— **Praga, 27. februarja.** Zagreb 17.187, Dunaj 0.8750, Berlin 24.80, Pariz 508.—, London 247.25, Newyork 55.75, Curth 1092.50.

— **Berlin, 27. februarja.** Zagreb 69.—, Dunaj 4.40, Praga 406.—, London 1006.—, Curth 4475.—.

— **Budapešta, 27. februarja.** Zagreb 209.—, Dunaj 10.875, Praga 1362.50, Curth 12375.—.

— **Pevski zbor Glasbene Matice!** Danes na pustni torek pevka vaja za tenor odpade, vrši se pa v sredo, dne 1. marca istočasno z bazi ob 8. uri zvečer. Točno! — Odbor.

— **Pevke in pevci »Ljubljanskega Zvona!«** V sredo ob pol 8. zvečer možki zbor, v četrtek točno ob sedmih zvečer mešani zbor. Vsi brez izjeme in točno!

Društvene vesti.

— **Slovenski del Narodnega Zenskega Saveza** opozarja se enkrat na predavanje, ki bo nocoj ob 8. zvečer v Mestnem domu. Tema: »Temeljni kamni zaščite dece«. (Sestavil dr. Matija Ambrožič.)

— **Československa Obea v Ljubljani** požada splošne se »Sokol Ljubljana« dne 1. března t. r. o 8. hod. večerni v telovčevni Narod. domu »Slanečkovi hod.«

Turistika in sport.

— **Podružnica SPD** za kranjskogorski okraj vabi na svoj 14. redni občni zbor, ki ga priredi dne 5. marca t. l. ob pol 10. dopoldne v hotelu »Triglav« na Jesenicah.

— **Slovensko Planinsko društvo** (Osrednji odbor) sklicuje sestanek članov radi posvetovanja o sestavi kandidatne liste za volitev bodočega odbora na četrtek, dne 2. marca zvečer ob 8. v salonu restavracije »pri Levu« (Gospodstvena cesta). Z ozirom na važnost volitev, naj se blagovoli članstvo mnogobrojno udeležiti, da izrazi vsestransko svoje želje. Odbor.

— **Sportni klub »Ilirija«** obvešča svoje članstvo, da se bo članarina, v kolikor ni poravnana že po pošli, pobirala prve dni marca po inkasantu.

— **S. K. »Slavija«** vabi vse prijatelje in ljubitelje športa na veliko pustno veselico, ki se vrši danes 28. febr. v gostilni A. Pečarja v Udmutu. Ker je vsestransko preskrbljeno za tozant spored in točno postreženo, obeta biti to ena najzabavnejših prireditelj.

Pristopajte k »Lugo-slovenski Matici«!

Ljubljanska porota.

DRAMA STANOVANJSKE KRIZE.

DOKAZNO POSTOPANJE.

Zaslišanje prič.

Po zaslišanju obtoženca je predsednik uvedel dokazno postopanje. Že na dopoldanski razpravi so bile zaslišane vse glavne in neposredne priče glede dogodka v Jurjevi gostilni.

O nastopu smrti sta bila zaslišana zdravnik-izvedenec, ki sta prisostvovala komisijonelnemu ogledu. Sodni zdravnik-izvedenec dr. Travnar je izjavil, da je pokojnik dobil dve smrtni rani. Vsaka pomoč je bila izključena. Dr. Lisjak je izjavil: »Smrt je nastala v dveh sekundah vsled zadobljenih smrtnih ran.«

Priča Julija Klančar, služkinja pri Jalenu (sestra Jalenove sedanje žene): »Usodnega dne sem prejela priporočeno pismo. Oddala sem ga sestri, ki ga je potem izročila Jalenu. Bil je zelo razburjen. Dopoldne je pil kozarec vina. Po kosilu ga nisem videla. Ko je nastal krik v hiši, sem letela ven. Naenkrat je priletel v gostilno skozi vrata — nož in za njim je prihitel Jalen, rekoč: »Zaklal sem ga!« Žena ga je vprašala: »Kaj bo?« Rekel je: »Zaprte bom!« Nato se je obkel in rekel: »Sedaj grem na sodišče.« Jalen je bil drugače miren, pošten in značilen, a zelo razburljiv. Večkrat je tožil, da ga hoče g. Zajc vreči na cesto. Po prejemu pisma je dejal: »Prišlo je to!«

Priča Marija Vider: »Bila sem v svoji sobi, ko sem začela ropot. Vrata se naenkrat odpro in na sobna tla pade gosp. Zajc. Jalen za njim. Sunil ga je z nožem še dvakrat, ko je Zajc že ležal na tleh.

Gospa Zajčeva mu je vzkliknila: »Morilec!«

Priča Pavla Vider izpove o prizoru v sobi in opomni, da je bil Jalen neprijazen in nevljuden človek, nasprotno g. Zajc dober in pobožen človek.

Obtoženec Jalen glasno: »Za druge mogoče, za me pa ne!«

Priča Jože Habe, pol. višji rev. nadzornik izpove o prvih momentih na policiji po izvršenem zločinu. Priča pravi: »Bil je zelo razburjen, ampak trezen in duhupri-soten.«

Priča Martin Erjavec, višji pol. stražnik navaja, kako je aretiral Jalena po izvršenem zločinu. V gostilni je dobil Jalena, ki je dejal: »Vse priznam, kar sem storil. Tu imate roke in me ukinite!« Bil je zelo razburjen.

Obtoženec na predsednikovo vprašanje: »Ne vem nič, gospod.«

Priča Anton Barič, rev. nadzornik: Na policiji je bil miren. Jalen mu je dejal, da je Zajca zaklal, ker ga je sovražil.

Zaslišane so bile dalje priče stražnik Fran Okički, rev. nadzornik Jakob Podreberšek, bančni uradnik Viktor Rabič.

Priča Rabič: »Slišal sem krik in tekel dol. Videl sem g. Zajca mrtvega. Gospa Zajčeva je vzkliknila: »Morilec!« Jaln je zavpil: »Ti si kriva!«

Priča Milica Zajčeva opisuje nekatere priče o nekaterih podrobnostih. V dvorano je bila slednjič pozvana soproga žrtve, rač. svet. Avg. Zajca. Obtoženec se je dvignil s klopi: »Klanam se mrtici svojega moža! Me veseli, da sva tu prišla skupaj!«

Priča Milica Zajčeva opisuje nekatere rodbinske razmere. Pravi, da je bil Jalen surov. »Omenjenega dne sem slišala nenadoma klic v veži: »Tu imaš!« in takoj nato nečloveškogrozni krik. Letela sem dol. Našla sem moža — mrtvega. Morilec je gledal svojo žrtev zmagoslavno.«

Predsednik obtožencu: »Ali je vse res?«

Obtoženec: »Ne. Gospa Zajc si je polovico izmislila.«

Predsednik: »Zakaj ste danes rekli morilka svojega moža?«

Obtoženec: »Bil sem razburjen.«

Po zaslišanju nekaterih prič je bila razprava ob 2. popoldne prekinjena.

Ob 4. popoldne se je nadaljevala. Čitane so bile pismene izpovedbe nekaterih prič. Nekateri priče slikajo obtoženega kot mirnega in poštenega moža, druge zopet za hitro razburjivega, neki njegov gost g. Šega ga označa za »mrzlega birta«, ker ni mnogo govoril z gosti; druge priče opisujejo umorjenega rač. svet. Zajca za tihega in vestnega uradnika in pobožnega.

O duševnem razpoloženju obtoženega Jalena sta za tem podala izvedenjsko psihiatrično mnenje — izvedenec dr. Göstl in vseučiliški prof. dr. Alfred Serko.

Rezultanta mnenj izvedencev je, da je obtoženec duševno manj vreden, toda za dejanje odgovoren. Izvedenec sta izključila možnost, da bi bil obtoženec dejanje izvršil v patološkem afektu, dejanja se je mestoma zavedal. Na obtožencu tudi ni opaziti znakov trajne duševne bolezni. Obtoženec tudi ni dejanja izvršil v patološki pijanosti. Dr. Serko označuje značaj obtoženca, da je bil mrzel, nasilen, zakrknjen, samovoljen in brutalen, posebno če se mu oproti.

Predsednik je nato ob 6. zvečer zaključil dokazno postopanje. Porotnikom so bila postavljena tri vprašanja:

I. glavno vprašanje glede umora; II. glavno vprašanje glede uboja in III. dodatno glede zmotenosti misli.

Po stavljnih vprašanjih so pričeli govoriti.

Dr. pravdnik Dominico je v temperamentnem govoru navajal razloge, ki so dovedli do te drame. V odločnih besedah je plediral za umor.

Zagovornik dr. Žirovnik je uvodoma omenil, kako so delovale tajne sile in skušale vplivati na Jalena. Dobival je pisma in obiske, ki so ga proslili, da naj Jalena slabo zagovarja, da pride »notri«.

Zagovornik je plediral za zmotenost misli. Sledil je kratek reasume predsednika.

Po kratkem posvetovanju je predsednik porotne klopi posredoval krivdorek porotnikov. Čital je prvo glavno vprašanje glede umora. Avditorij je z veliko napetostjo sledil besedam: »Krv z 11 glasovi da, proti enemu.« V vrstah dam avditorija je završalo in izvil se je vzklik zadoščenja: »Hvala Bogu!« ... Drugo glavno vprašanje glede uboja je odpadlo in soglasno so dalje porotniki završili dodatno vprašanje glede zmotenosti misli.

Predsednik je nato prečital Jalenu krivdorek porotnikov. Jalen se je zmedeno obrnil k porotnikom in izrekel s čudno intonacijo zahvalo: »Hvala le-pa, gospodje!« ...

Po kratkem posvetovanju je nato predsednik razglasil Jalenu, ki je bil videti, da njegove misli ne bivajo več v dvorani, sodbo:

Na podlagi krivdoreka porotnikov se Anton Jalen obsoja na smrt z obžalovanjem. Obenem se prilaga sklep za pomilostitev.

Predsednik obsojencu: »Ali sprejmete sodbo?«

Jalen tiho: »Ne vem!«

Ob 8. zvečer je bila razprava končana. Stevilno občinstvo je sodbo sprejelo s različnimi komentarji. Med občinstvom je bilo opaziti osebe, ki nimajo navade posesti porotne dvorane.

Polizvedbe.

— Kdor ve kaj natančnejšega o smrti Jožefa Podlogarja iz Poljske pri Litiji, vojaka 17. pešp., ki je bil v septembru 1917 rideljen 8. komp. 2. gor-skega strelskega polka (Geb. Sch. Rgt. Nr. 2.) in padel na soški fronti pri Sv. Gabrielu nad Gorico, — neki Vrhnicičan ga je videl pasti — naj blagovoli to sporočiti priči povračilu stroškov dr. Franu Tomiču, odvetniku v Litiji.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Felle- ra prijetno dišečega »Elsafluida« doma. Služi za drgnjenje hrbta rok nog in celega telesa, kot kosme-tikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 kron pošilja: Eugen V. Feller, Štubica donja Elsatrg 238 Hrova- škovo.

Glavni urednik:

Rasto Pustostemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Sprejme se kontoristinja

popolnoma zmožna samostojne korespondence v slovenščini, srbohrvaščini in nemščini ter vseh pisarnišk del. Reflektira se samo na prvovrstno moč. Ponudbe pod »Kontoristinja 1359« na upravo Slov. Naroda. 1359

Knjigovodja

z večletno prakso, bilancist, 1366 službo pri večjem podjetju. Ponudbe pod »Knjigovodja 1339« na upravo Slovenskega Naroda. 1339

Oficir v pokoju

40 let star, zna srbsko-hrvatsko, nemško, francosko in madžarsko, 1366 službo dopisnika, translatorja, blaginjska itd. pri banki, tvornici ali večjem podjetju v Ljubljani ali zunaj. Pismene ponudbe pod »Oficir 1323« na upravo Slov. Naroda. 1323

Korespondent

italijanske popolnoma zmožen, se sprejme proti takojšnjemu nastopu na delu blizu Ljubljane pri tesni tvrdki. Prednost imajo zmožni ameriškega knjigovodstva ter z delno lesno prakso. Plača dobra, event. tudi prosto stanovanje. Ponudbe pod »Korespondent 1369« na upravo Slov. Naroda. 1369

Latve za okvire.

Prva beogradska tvornica lattev ima v zalogi vsakovrstne latve za okvire. Na zahtevo pošljemo vzorce. Izvedba prvovrstna. Cene brez konkurence.

Pozitarsko podjetje Bogoljub Petrovič, Beograd, Kr. Matije br. 94. 1384

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica šte. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, pisemski, ovični in barvani papir,

Kasete s pisemskim papirjem.

Trgovske knjige

v vseh velikostih, črtane s eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali poizumje.

Objemalne knjižice po različnih cenah.

Zaloga šolskih zvezkov.

Zavrtke za urade v vseh velikostih.

Posetite IV. mednarodni vzorčni

velesejem v Pragi

od 12. do 19. sučca 1922!

Izredna prilika za navezanje trgovskih stikov z najboljšimi industrijsko državo srednje Evrope. Nad 4.000 razstavljalcev. Bogata ekspozicija češkoslovaških in inostranskih izdelkov.

Izborna železniška zveza. Udeleženci velesejma imajo na izkaz leg. timacije in odznaka 33% popusta na železnicah v Češkoslovaški. Nakazovalnica stanovanj. Pospešno reševanje pa ovrnih zadev in 75% popusta pristojbin pri češkem vidiranju.

Cena odznakov (z legitimacijo) 10 dinarjev. Dobivajo se pri konzulatu češkoslovaške republike v Ljubljani, Breg št. 8, 1. nadst.

Posetite Prago, eno izmed najkrasnejših mest sveta!

Kleparji, pozor!

Prodasta se dva stroja. Eden za krojenje pločevine, e en za krivljenje pločevine, po zelo nizki cen. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1377

Za skorajnji nastop iščejo več strojnih in orodij

ključavničarjev

kranjske tovarne želez., ključavničarske in kovinske robe Titan d. d. Kamnik pri Ljubljani. 1321

Elektro podjetje

1366 primerne sobe za pisarno ali pisarni kera stika s sorodnim podjetjem. Ponudbe na upravo Sl. Nar. 1378

Absolvent

dvorazredne trgovske šole želi službo praktikaanta v kakem večjem trgovskem ali industrijskem podjetju. Nastop takoj. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 1373

ŽELEZNINAR

starejša samostojna moč na vodilnem mestu, popoln strokovnjak te stroke, zmožen več jezikov, želi sedanjo službo premeniti. Reflektira samo na stalno službo kot v sedanji dispoziciji ali gre tudi v kakršno tovarniško podjetje. — Dopisi pod »Železninar 1382« na upr. Slov. Naroda. 1382

Koruzo in oves

oddaja po ualnih dnevnik cenah tvrdka Paternost in Romio, Ljubljana Siomskova ulica 11. Tel. 589. 1257

Izšel je:

Novi Favorit modni album.

Dobi se pri Ivan Železnikar, Ljubljana, Marjan trg 3. Cena din. 8.—, po pošti s povzetjem din. 10.40. 1366

Poslovodja

za modno trgovino za gospode, samostojen, prvovrsten prodajalec, se takoj sprejme. Ponudbe pod »Modna trgovina/1348« na upravnštvo Slovenskega Naroda. 1348

Gozdnim podjetjem!

Želimo stopiti v stalne poslovne zveze s kakim gozdnim podjetjem poleg ali v bližini Drave, radi dobave raznega blaga za konstrukcijo zgradbe, deske, stajfje in letve do 200 vagonov letno in okoli 150 vagonov prvovrstnih drv. Podjetja, ki morejo ta sigurni posel stalno obavljati z nami, naj čim prej pošljejo ponudbe s pogoji in označenimi cenami — franko ladja (coln) ali splav na Dravi, ali franko plovna reka Begej kod Perleza. Filijala Grdiansko barke, Perlez (Bnat). 1365

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.

Proda se

tep psilek, čistokrvn foxterrier. Poizve se: Kongresni trg 14, pri hišniku. 1390

Klavir

se ceno prod. Naslov pri upravi Slov. Naroda. 1376

Gnoja

se kupi vsaka množina. Ponudbe: Zgornja Siska šte. 92. 1379

Radi izselitve

se ugodno prod. trgovina z vsem inventarjem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1381

Dobro kuharico

1366. Nastop takoj. Ponudbe na vlastinstvo Jaškovo kraj Karlovca. 1383

Dobro domačo hrano

1366 gospodična za 1. marec. Ponudbe pod »Hrana 1374« na upravo Slov. Naroda. 1374

Išče se

za Slovenijo že vpeljan potnik v vinski stroki. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 1391

Voznika

h konjem, noženjenega, sprejemem hrana in stanovanje v hiši, plača do bra. Naslov pove uprava Sl. Nar. 1392

Iščem pridno deklico

revnih staršev, ki bi po dnevi pomagala pri otroku. J. T., Sv. Petra cesta 11 dvorišna stavba. 1399

Damsko kolo

že rabljeno, se kupi. Ponudbe pod »Kolo 1400« na upravo Sl. Nar. 1409

Vreče

jutaste, tekstilne, paizmate, bale na-prodaj. — Ponudbe pod »Sortirane 1388« na upravo Slov. Nar. 1388

Trgovski pomočnik

mešane stroke, več slovenskega, nemškega in italijanskega jezika in z dveletno trgovsko šolo, išče službo. Na razpolago tudi kavčija 10.000 kron. Ponudbe na naslov Karl Šebat, Zg. Poljskava-Pragersko. 1360

Praktikanta

z dobro šolsko izobrazbo, iz boljše rodbine, sprejme trgovsko pisarno. Ponudbe pod »Poštni predel 83« glavna pošta. 1352

: Gospodično :

ki bi podučevala italijanščino, želi spoznati mlad trgovca. Ponudbe pod »Miaša 1387« na upravo Slovenskega Naroda. 1387

Proda se

pod ugodnimi pogoji veliko stensko ogledalo (180 X 120 m) s širokim, krasnim okvirjem. Popolnoma novo. Pripravno za kavarne, dvorane in dr. Natančnejše poizvedbe na Zrinjskega cesti 6, II., levo. 1375

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.